

TISKOVÁ ZPRÁVA

Historicky první laureát Ceny Václava Havla za lidská práva

Štrasburk, Praha, 30. 09. 2013

Dnes v půl jedné SEČ prezident Parlamentního shromáždění Rady Evropy Jean-Claude Mignon oznámil ve Štrasburku jméno historicky prvního laureáta Ceny Václava Havla za lidská práva – stal se jím **Ales Bialiatski**.

ALES BIALIATSKI (Bjaljacki) (Bělorusko)

Ales Bialiatski, běloruský spisovatel a absolvent Fakulty historie a filologie na Univerzitě v Gomelu, se od počátku 80. let minulého století zapojoval do národního demokratického hnutí. Již v dobách, kdy byl svět stále rozdělen železnou oponou, se stal zakladatelem Běloruské lidové fronty. Pomohl založit sdružení mladých spisovatelů, kterému několik let předsedal, a poté vstoupil do Svazu spisovatelů Běloruska. Později organizoval první demonstrace proti totalitě.

Tato činnost mu přinesla v roce 1988 uvěznění, což byl začátek dlouhé řady zatčení a zastrahování.

V roce 1996 za narůstající represe Lukašenkova režimu založil Centrum lidských práv Viasna. V roce 2007, tři roky po svém vstupu do Mezinárodní federace lidských práv (FIDH), byl Ales Bialiatski zvolen jejím viceprezidentem a stal se tak prvním zástupcem bývalých sovětských zemí, který byl kdy zvolen do Mezinárodního výboru FIDH.

OBČANSKÁ SPOLEČNOST: NEZARUČENÁ SVOBODA

Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Nadací Charty 77 pořádá k počtě historicky prvního laureáta Ceny Václava Havla za lidská práva **ve středu 2. října** jednodenní konferenci s názvem „Civic Society: Freedom Is Not To Be Taken For Granted“. Konference, na které vystoupí ochránci lidských práv z celého světa, včetně laureáta Ceny, je přístupná široké veřejnosti. Konference bude probíhat v anglickém jazyce se simultánním překladem do českého a ruského jazyka.

[Bezplatná registrace na konferenci](#)

[Program konference](#)

AMNESTY INTERNATIONAL A ALES BIALIATSKI

Ales Bialiatski je organizací Amnesty International považován za vězně svědomí, který byl odsouzen za své názory a přesvědčení. Česká sekce Amnesty International za Alese bojuje kampaní 3 minuty stačí – www.3minutystaci.cz -, která má za cíl shromáždit co nejvíce podpisů pod petici požadující po běloruských autoritách jeho propuštění.

FINALISTÉ CENY VÁCLAVA HAVLA ZA LIDSKÁ PRÁVA

Na Cenu bylo nominováno celkem 27 jednotlivců a organizací. Z nich Výběrová komise pod vedením Jeana-Clauda Mignona, prezidenta Parlamentního shromáždění Rady Evropy (PACE), na svém pražském zasedání dne 26. srpna 2013 vybrala tři finalisty: Ales Bialiatski (Bělorusko), Asociace mladých právníků Gruzie (Gruzie) a Rights Defence Network (Čína).

SÍŤ NA OBRANU PRÁV (Čína)

Síť na obranu práv (wei quan wang, WQW) byla založena v roce 2005 a nyní je nejaktivnější a neúspěšnější skupinou na obranu lidských práv, která kdy v Číně působila. Skupina, kterou nelze úředně registrovat, protože vláda její registraci odmítá, se skládá z aktivistů, právníků, žurnalistů, spisovatelů, disidentů a organizátorů, kteří udržují volné sdružení v prostoru a používají internet jako hlavní nástroj sběru, sdílení a šíření informací, organizace událostí a podpory. Síť hraje významnou roli ve sledování, aktuální informovanosti a hloubkové analýze situace v oblasti lidských práv v Číně. Informuje čínskou veřejnost i zahraniční média používající čínštinu a mezinárodní společnosti.

SDRUŽENÍ MLADÝCH GRUZÍNSKÝCH PRÁVNÍKŮ (Gruzie)

Sdružení mladých gruzínských právníků se zabývá ochranou lidských práv od roku 1994. Činnost sdružení se zaměřuje na tyto strategické oblasti: **Právní poradenství** – Centrum právního poradenství ve Tbilisi a sedmi dalších regionech Gruzie poskytuje desítkám tisíc občanů právní pomoc ve formě konzultací, sepsání právních dokumentů a v případě potřeby též zastupování před soudem. Pozornost je věnována zvláště případům, kdy dochází k porušování lidských práv ze strany vlády nebo úřadů. **Ohrožené skupiny** – Sdružení se zabývá ochranou práv náboženských, etnických a sexuálních menšin, lidí s omezenými možnostmi a těch, kteří žijí pod hranicí chudoby. **Ochrana práv vězňů** – Sdružení aktivně sleduje vězeňství a zaměřuje se zejména na případy mučení nebo nesprávného zacházení. **Osvěta** – v Gruzii je mnoho lidí, kteří nemají ponětí o svých právech. Regionální kanceláře Sdružení provádějí osvětové kampaně po celé Gruzii ve formě školení, seminářů a terénních setkání za účelem osvěty místních skupin a podpory jejich demokratického působení v politickém a společenském životě země. **Strategická účast u soudů** – jednak pranýřování diskriminačních zákonů nebo zákonů, které porušují lidská práva, v líčeních u Ústavního soudu Gruzie, jednak zastupování gruzínských občanů u Evropského soudu pro lidská práva. **Ochrana zájmů médií** – na základě činnosti Sdružení bylo založeno Centrum právní ochrany médií, které zajišťuje ochranu práv a zájmů různých sdělovacích prostředků a novinářů.

CENA VÁCLAVA HAVLA ZA LIDSKÁ PRÁVA

Cena Václava Havla za lidská práva odměňuje mimořádný počín v oblasti ochrany lidských práv v Evropě i mimo ni. Je udělována každoročně [Parlamentním shromážděním Rady Evropy](#) (PACE) v partnerství s [Knihovnou Václava Havla](#) a [Nadací Charty 77](#) a představuje částku 60 000 Euro.

[Cena Václava Havla za lidská práva](#)

Knihovna Václava Havla

Marta Smolíková

tel: +420 603 897 572

www.vaclavhavel-library.org

marta.smolikova@vaclavhavel-library.org